

**SUOSITUS TELEYRITYKSILLE A-TILAAJA-
NUMERON VÄÄRENTÄMISEN HAVAINNOIN-
NISTA JA ESTÄMISESTÄ**

Sisällysluettelo

1	Johdanto	2
2	Suomalaisten numeroiden käyttö ulkomailta laskevassa liikenteessä	3
2.1	Suomalaisten numeroiden käytön estäminen ulkomailta laskevassa liikenteessä	3
2.2	Suorat asiakkuudet katsotaan kotimaanliikenteeksi	4
3	Mobiilinumeroiden käyttö ulkomailta laskevassa liikenteessä	4
3.1	Saapuvan puhelun validointi teleyritysten välillä	5
3.2	Saapuvien puheluiden validointi välityspalvelinta käyttäen	6
4	Puheluyrityksen jatkokäsittely	6
4.1	Puheluiden esto	6
4.2	Puhelun terminointihinta	7
4.3	Tilastointi.....	7
5	Lainsäädäntö ja määräykset	7
5.1	Teleyritysten velvollisuus huolehtia A-numeron oikeellisuudesta	7
5.2	Välitystietojen käsittely numeroiden oikeellisuuden varmistamista ja validointia varten	8
6	Lähdeluettelo	11

1 Johdanto

Soittajan puhelinnumeron (A-numero) väärentäminen on kasvanut ulkomailta Suomeen laskevassa puhelinliikenteessä merkittäväksi ongelmaksi. Tämä globaali kehitys rantautui maahamme erityisesti vuoden 2020 aikana, ja vuonna 2021 sen volyymit ja osuus ulkomailta laskevasta kokonaisliikenteestä nousivat huomattavasti.

A-numeron väärentäminen suomalaiseksi puhelinnumeroksi on rikollisten laajasti hyödyntämä tekniikka, jonka avulla uhrit saadaan suuremmalla todennäköisyydellä vastaamaan ulkomailta tuleviin huijauspuheluihin. Eräitä tyypillisimpiä tällaisten puhelinhuijausten alalajeja ovat:

- "Teknisen tuen tukipalvelusoitot" eli ns. Tech Support Scam -huijaukset
- "Pankkien tukipalvelusoitot"
- "Sijoituspalvelujen myynti"
- "Yrityspalvelujen myynti", kuten yrityksen oman verkko-osoitteen "kaupittelu" yritykselle uudelleen uhkaamalla verkko-osoitteen vapautumisella kilpailijoiden ostettavaksi

Keskusrikospoliisi on kertonut, että se on saanut runsaasti rikosilmoituksia em. huijauspuheluista vuosina 2020 ja 2021. Näissä A-numeron väärentäminen suomalaiseksi puhelinnumeroksi on keskeisessä osassa huijauksen toteuttamista. Tätä samaa toteuttamistapaa käytetään laajasti myös ulkomailla, ja se on osa hyvin organisoitua kansainvälistä rikollista toimintaa.

Tämä Liikenne- ja viestintävirasto Traficom in suositus sisältää analyysi- ja toimenpidemallit, joiden avulla seuraavat soittavan puhelinnumeron väärentämisen perustapaukset voidaan havaita:

- Laskevassa ulkomaanliikenteessä puhelut, joissa soittavan tilaajan numerona on Suomen aktiiviseen numeroavaruuteen kuulumaton A-numero.
- Laskevassa ulkomaanliikenteessä puhelut, joissa soittavan tilaajan numeroksi on väärennetty Suomen kiinteiden verkkojen telealueiden tilaajanumeroavaruuteen tai valtakunnalliseen tilaaja- tai palvelunumeroavaruuteen kuuluva A-numero.
- Laskevassa ulkomaanliikenteessä puhelut, joissa soittavan tilaajan numeroksi väärennetty on Suomen matkaviestinverkkojen tilaajanumeroavaruuteen kuuluva A-numero (mobiilinumero).
- Laskevassa ulkomaanliikenteessä puhelut, joissa soittavan tilaajan numeron kenttä on tyhjä tai soittavan tilaajan numeron kentässä CLI (Calling Line Identity) ei ole syntaksin mukainen.

Kun soittavan tilaajan numeron väärentäminen on havaittu, puheluyritykselle suositellen kohdistettavaksi tässä suosituksessa määritellyt toimenpiteet.

Tämän suosituksen sisältämät analyysi- ja toimenpidemallit, joiden avulla soittavan puhelinnumeron väärentämisen perustapaukset voidaan havaita, koskevat vain suomalaisia puhelinnumeroita ja suomalaisia puhelinliittymiä. Ulkomaalaiset matkaviestinverkon tilaajaliittymät, jotka verkkovierailevat Suomessa eli suomalaisissa matkaviestinverkoissa, eivät ole tämän suosituksen piirissä.

Tämä suositus on laadittu yhteistyössä teleyritysten kanssa Traficom in työryhmässä.

Tässä suosituksessa kuvattuja toimenpiteitä voivat soveltaa myös muut viestinnän välittäjät kuin teleyritykset.

2 Suomalaisien numeroiden käyttö ulkomailta laskevassa liikenteessä

Tässä luvussa kuvataan suositellut toimenpidemallit kansainvälisen liikenteen yhdysliikennerajapinnan (ulkomaanrajapinta) kautta laskevalle puhelinliikenteelle, joissa soittavan tilaajan numerona on muu suomalainen puhelinnumero kuin luvussa 3 käsitelty mobiilinumero. Näitä muita numeroita ovat mm. tealalueiden tilaajanumerot, valtakunnalliset tilaaja- ja palvelunumerot sekä numeroreservissä olevat numerot.

Lisäksi tässä luvussa kuvataan malli, jolla suomalaisia puhelinnumeroita voi käyttää turvallisesti A-numerona myös ulkomailta käsin.

Suosituksen käyttöönotto vaikuttaa numeroiden rinnakkaiskäyttöön useammassa verkossa ja operaattorin on hyvä ottaa vaikutukset huomioon ja ohjeistaa asiakkaitaan vastaavasti.

2.1 Suomalaisien numeroiden käytön estäminen ulkomailta laskevassa liikenteessä

Kun Suomeen saapuu laskeva puhelu kansainvälisen liikenteen yhdysliikennerajapinnan kautta, puhelun vastaanottavalla teleyrityksellä ei ole tällä hetkellä käytännössä mahdollisuutta tunnistaa soittajaa tai tietää, onko tällä oikeus käyttää ilmoitettua A-numeroa.

Työryhmän näkemyksen mukaan suomalaisien puhelinnumeroiden käyttö ulkomailta A-numerona olisi perusteltua lähtökohtaisesti kieltää Traficom in määräyksellä. Tällöin numerot voidaan yksiselitteisesti todeta väärennetyiksi vastaanotettaessa kyseisiä numeroita kansainvälisen liikenteen yhdysliikennerajapinnan kautta.

Traficom suosittelee, että teleyritys estää ulkomaanrajapinnasta laskevat puhelut, joiden A-numerona on suomalainen puhelinnumero, jos se ei ole luvussa 3 tarkoitettu matkaviestinverkon tilaajanumero (mobiilinumero). Mobiilinumeroihin sovelletaan luvun 3 säännöstöä.

Kuvattu menettely koskee myös **ulkomaanrajapinnasta laskevia siirtopuheluita, joiden A-numerona on suomalainen puhelinnumero. Traficom suosittelee, että teleyritys**

- kytkee **numeron näytön eston** päälle puheluille, joiden **siirtäjänä on ulkomainen puhelinnumero**
- **estää** puhelut, joiden **siirtäjänä on suomalainen puhelinnumero**. Puhelu **voidaan kuitenkin kytkeä eteenpäin**, kun siirtäjänä on suomalainen mobiilinumero ja siirtäjän numerolle on tehty **onnistunut luvun 3 mukainen validointi**.

Tätä suositusta ei sovelleta, kun B-numerona on suomalainen vierailijainumero (MSRN). Vierailijainumerolla tarkoitetaan numeroa, jonka suomalainen mobiilioperaattori antaa suomessa verkkovieraille ulkomaiselle liittymäasiakkaalle. Kun B-numero on suomalaisen mobiilioperaattorin vierailijainumero, A-numerovalidointia ei tehdä, vaan puhelut ohjataan suoraan kohdeverkkoon.

Tällä hetkellä käytössä olevat vierailijaumeroavaruudet ovat:

- 04099, 0457011, 0457601, 0457605, 0508710, 0508711, 0508712, 0508713, 0508761 ja 050879

Tätä suositusta ei sovelleta VoLTE-roaming (S8HR) -puhelutapauksiin, sillä niissä teleyritys pystyy tunnistamaan käyttäjän ja vahvistamaan numeroiden käyttöoikeuden.

Puheluiden estotoimenpiteitä käsitellään tarkemmin luvussa 4.

2.2 Suorat asiakkuudet katsotaan kotimaanliikenteeksi

Lähtöverkon teleyritys vastaa määräyksen 28 mukaisesti lähettämänsä liikenteen osalta numeroiden oikeellisuudesta ja yksikäsitteisyydestä. Tämä velvollisuus on tärkeä, sillä vain lähtöverkon teleyritys pystyy huolehtimaan asiakkaansa käyttämän numeron oikeellisuudesta.

Tältä osin ei ole merkitystä sillä, onko asiakas fyysisesti Suomessa tai ulkomailla. Asiakkaan tunnistaminen ja numeron oikeellisuuden validointi onnistuvat lähtöteleyritykseltä molemmissa tapauksissa, ja siksi tältä osin luvussa 2.1 mainittua kieltä suomalaisten puhelinnumeroiden käytöstä ulkomailla ei ole tarpeen soveltaa. Tämä tapaus katsotaan kotimaanliikenteeksi.

Myös esimerkiksi yritys vaihde tai call center voivat siten sijaita fyysisesti ulkomailla ja käyttää suomalaisia puhelinnumeroita, kunhan liikenne tuodaan suomeen omaa liikenneväyläänsä pitkin niin että suomalaisia puhelinnumeroita käyttävä asiakas/teleyritys voidaan tunnistaa ja lähtöverkon teleyritys noudattaa määräystä 28.

3 Mobiilinumeroiden käyttö ulkomailta laskevassa liikenteessä

Ulkomailta laskevan liikenteen rajapinnassa ei voida välittömästi tunnistaa suomalaista mobiiliverkon asiakasta ja tämän liittymää.

Tässä luvussa kuvataan ne analyysi- ja toimenpidemallit, jotka suositellaan kohdistettavan laskevaan ulkomaanliikenteen puheluihin, joissa soittavan tilaajan numerona on suomalainen mobiilinumero. Tämä luku kuvaa kaksi mahdollista toteutumallia.

Tässä suosituksessa mobiilinumeroilla tarkoitetaan:

- suomalaisia matkaviestinverkon tilaajanumeroita (tällä hetkellä 04- ja 050-alkuiset tilaajanumerot)
- 0299-alkuisia tilaajanumeroita

Numerosarjalle 0435 asetetaan edellisestä poiketen numeronnäytön esto.

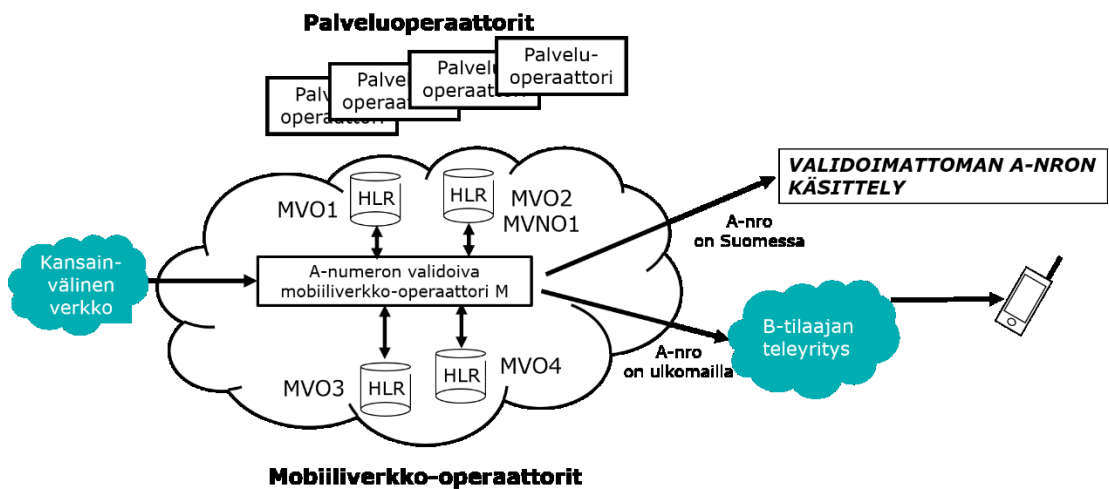
Yleiset käsittelysäännöt suomalaisten numeroiden käytölle ulkomailla on kuvattu tämän suosituksen luvussa 2.

3.1 Saapuvan puhelun validointi teleyritysten välillä

Kun teleyritys vastaanottaa ulkomaanliikennerajapinnasta puheluita, joiden A-numero on suomalainen mobiilinumero, teleyrityksen tulisi varmentaa, että:

- numero kuuluu Suomessa teletointia harjoittavan teleyrityksen asiakkaalle; ja
- kyseinen asiakas on ulkomailla ja jonka voidaan siten olettaa olevan kyseisen puhelun soittaja.

Tähän validointiin liittyvät suositellut välitys-, analyysi- ja päätösmallit on havainnollistettu kuvassa 1.

Kuva 1. Suomalaisten mobiilinumerojen validointi ulkomailta laskevassa liikenteessä

Ulkomaanrajapinnassa liikennettä vastaanottava teleyritys, vastaa numeron oikeellisuuden varmistamisesta ja puhelun kytkemisestä eteenpäin vasta onnistuneen validoinnin jälkeen.

- 1) Laskevaa ulkomaanliikennettä vastaanottava teleyritys tekee puheluille, joiden A-numero on suomalainen mobiilinumero, numeronsiirrettävyysselyn (numsi-kysely) A-numerolle;
- 2) Mikäli vaiheen 1 numsi-kysely onnistuu, em. teleyritys tarkistaa kyseisen A-tilaajan senhetkisen tilatiedon;
- 3) Teleyritys ratkaisee edellä mainittujen tarkistusten perusteella, voidaanko puhelu kytkeä B-tilaajalle. Mikäli tarkistukset onnistuvat ja A-tilaaja on ulkomailla, puhelu voidaan lähtökohtaisesti kytkeä sellaisenaan B-tilaajalle. Muussa tapauksessa puhelulle tehdään luvun 4 mukaiset toimenpiteet.

Tämän estämättä laskevaa ulkomaanliikennettä vastaanottava teleyritys voi hankkia näitä toimenpiteitä toiselta teleyritykseltä myös alihankintana. Laskevaa ulkomaanliikennettä vastaanottava teleyritys voi sopia toisen teleyrityksen kanssa siitä, että tämä toinen teleyritys suorittaa yllä kuvatun numsi-kyselyn ja tarkistaa suomalaisen mobiililiittymän tämän hetkisen tilatiedon. Tässä tapauksessa teleyritys huolehtii itse jatkotoimenpiteistä. Vaihtoehtoisesti laskevaa ulkomaanliikennettä vastaanottava teleyritys voi sopia ohjaavansa puhelun, toiselle teleyritykselle, joka suorittaa kaikki yllä kuvatun mukaiset toimenpiteet.

Jos teleyritys ei kykene tätä tarkistusta tekemään, sen tulee toimia kuten tarkistuksen epäonnistuessa luvun 4 mukaisesti.

3.2 Saapuvien puheluiden validointi välityspalvelinta käyttäen

Saapuvien puheluiden validointiin on mahdollista käyttää ns. välityspalvelinmallia, jossa välityspalvelin välittää validointia koskevat kyselyt ja vastaukset. Tällöin teleyritys, joka vastaanottaa ulkomaanrajapinnassa puheluliikennettä, tekee validointikyselyn välityspalvelimelle sellaisten puheluiden osalta, joiden A-numero on suomalainen mobiilinumero.

- 1) Välityspalvelimelle lähetetään tieto käytetystä A-numerosta. Teleyrityksen, joka tekee kyselyn, ei tarvitse tietää minkä suomalaisen mobiiliverkko-operaattorin tai palveluoperaattorin tilaaja on kyseessä.
- 2) Välityspalvelin välittää kyselyn eteenpäin oikealle mobiiliverkko-operaattorille, joka vastaa kyselyyn palauttamalla tilaajansa senhetkisen verkkovierailustatuksen välityspalvelimelle.
- 3) Välityspalvelin antaa vastauksen kyselyn tehneelle teleyritykselle. Vastauksen tietosisällön perusteella alkuperäisen kyselyn tehnyt teleyritys ratkaisee voiko se kytkeä puhelun B-tilaajalle.

Traficom suosittelee teleyrityksille välityspalvelimen toteuttamista, sillä sitä käytettäessä matkaviestinverkkojen signaalintirajapintoja ei tarvitse avata eri teleyritysten välillä eikä asiakkaan tilatietoja tarvitse välittää eri teleyritysten välillä. Välityspalvelimen avulla on myös mahdollista tarjota verkkoteknologiasta riippumaton kyselyrajapinta.

Välityspalvelin voi siis toteuttaa myös protokollamuunnoksia niin, että kyselyrajapinta ei ole sidoksissa mobiiliverkkojen toteutustekniikkaan ja voi tarjota niin kyselyiden tekoon kuin niiden vastaamiseen eri vaihtoehtoja (kuten MAP (ATI), SIP, HTTPS, RADIUS ja DIAMETER).

Traficom suosittelee välityspalvelimen transaktioiden lokitusta. Näitä lokeria suositellaan tilastoitavaksi luvussa 4.3 kuvatun mukaisesti.

4 Puheluyrityksen jatkokäsittely

Tässä luvussa kuvataan suositukset puheluyritysten jatkokäsittelystä. Kun soittajan numeron oikeellisuudesta ei ole varmuutta, pääsääntönä on puheluesto, jota käsitellään luvussa 4.1. Tähän poikkeuksena suomalaisen A-numeron näyttö merkitään estetyksi ulkomaanrajapinnasta laskevissa siirtopuheluissa, kun siirtäjänä on ulkomainen puhelinnumero.

4.1 Puheluiden esto

Tämä luku koskee tilanteita, joissa teleyritys estää ulkomaanrajapinnasta laskevat puhelun luvun 2 mukaisesti tai soittavan tilaajan numeron validointi ulkomaanrajapinnassa laskevassa puhelussa on epäonnistunut ja numero on todettu väärennyksi.

Traficom suosittelee, että tällaista puhelua ei saa ohjata B-tilaajalle. Teleyritys voi esimerkiksi

- 1) Purkaa puhelun tai
- 2) Ohjata puheluyrityksen tiedonantolaitteelle, joka antaa puhekanavalle soiton menoäänien.

4.2 Puhelun terminointihinta

Komission delegoitu asetus (EU) 2021/654 [1] määrittelee terminointimaksuille enimmäishinnat, mutta kohdan 15 mukaisesti *"operaattoreilla ei olisi velvoitetta soveltaa unionin laajuisia terminointimaksuja sellaisten puhelujen terminointiin, joista CLI-tunniste puuttuu, tunniste on epäkelpo tai tunniste on vilpillinen"*.

Teleyrityksillä on siten mahdollisuus soveltaa haluamiaan terminointimaksuja tapauksiin, joissa A-numero puuttuu, A-numero on epäkelpo tai A-numero on vilpillinen. Edellä kohdassa 4.1 todetulla tavalla tässä suosituksessa kuitenkin suositellaan sitä, että vilpillisen A-numeron sisältävät puhelut estetään. Muihin tapauksiin, kuten tilanteisiin, joissa A-numero puuttuu tai se on epäkelpo, teleyritys voi halutessaan puuttua hinnoittelun avulla.

4.3 Tilastointi

Traficom suosittelee, että teleyritys tilastoi puheluyritykset ja niiden jatkokäsittelyn toimenpiteet, kun soittavan tilaajan numeron validointi ulkomaan rajapinnassa laskevassa puhelussa on epäonnistunut. Tämä mahdollistaa toimenpiteiden tehokkuuden ja oikeasuhtaisuuden seurannan.

Traficom suosittelee, että teleyritys tilastoi ulkomaan rajapinnassa suomalaisilla soittajan numeroilla kuukausitasolla:

- Estettyjen puheluiden kpl-määrän erikseen seuraavissa kategorioissa: mobiilinumero ja muut numerot
- Kohdan 2.1. mukaisten siirtopuheluiden tapauksessa niiden puheluiden kpl-määrät, joissa numeron näytön esto on kytketty, koska puhelun siirtäjänä on ulkomainen puhelinnumero
- Kokonaispuhelumäärät
- Validoinnin läpäisseiden mobiilinumeroisten puheluiden kpl-määrä

Traficom tulee myös pyytämään näitä tilastoja osana velvoitteiden valvontaa ja niiden mahdollista jatkokehittämistä varten.

5 Lainsäädäntö ja määräykset

5.1 Teleyritysten velvollisuus huolehtia A-numeron oikeellisuudesta

Viestintäviraston määräyksen 28 mukaan lähtöverkon teleyrityksen on huolehdittava siitä, että sen lähtevissä puheluisa välittämä kutsuvan liittymän numero ja siirretyn puhelun tapauksessa siirtävän liittymän numero on oikea ja yksikäsitteinen.

Määräyksen 28 mukaan mikäli teleyrityksen vastaanottamat kutsuvan liittymän numerot ovat säännönmukaisesti virheellisiä, teleyrityksen tulee asettaa lähtevissä puheluisissa kutsuvan liittymän numeron ilmaisu estetyksi lähtömerkinantossa riippumatta vastaanotetusta numeron ilmaisun eston osoittimen arvosta. Vastaavissa tilanteissa tekstiviesti- ja multimediasivestipalveluissa lähtöverkon teleyrityksen on muutettava kutsuvan liittymän numero sellaiseksi numeroksi, johon ei voi soittaa takaisin eikä lähettää vastausviestiä.

Määräyksen mukaan lähtöverkon teleyritys vastaa numeron käyttöoikeuden validoinnista, mutta kaikkien teleyritysten tulee toimia, mikäli niiden vastaanottamat A-numerot ovat säännönmukaisesti virheellisiä.

5.2 Välitystietojen käsittely numeroiden oikeellisuuden varmistamista ja validointia varten

Laskevien puheluiden numeroiden oikeellisuuden varmistaminen ja mobiilinumeroitten validointi edellyttävät välitystietojen käsittelyä. Välitystietojen käsittelystä säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014, SVPL).

SVPL 138 §:n 1 momentissa säädetään, että sähköisiä viestejä ja välitystietoja voi käsitellä siinä määrin kuin se on tarpeen viestinnän välittämiseksi ja sovitun palvelun toteuttamiseksi sekä 272 §:ssä säädetyllä tavalla tietoturvasta huolehtimiseksi.

Mobiilinumeroitten validoinnissa välitystietoja käsittelevät sekä validoinnin käynnistävä teleyritys ("validoiva teleyritys") että väitetyn A-tilaajan teleyritys ("avustava teleyritys"), jos kyseessä ei ole validoivan teleyrityksen oma tilaaja. Mobiilinumeroitten validointi edellyttää välitystietojen luovuttamista validoinnissa avustavalle teleyritykselle.

SVPL 272.1 §:n mukaan viestinnän välittäjällä on oikeus ryhtyä pykälän 2 momentissa tarkoitettuihin välttämättömiin toimiin tietoturvasta huolehtimiseksi viestintäverkkojen tai niihin liitettyjen palvelujen sekä tietojärjestelmien tietoturvalle haittaa aiheuttavien häiriöiden havaitsemiseksi, estämiseksi, selvittämiseksi ja esitutkintaan saattamiseksi.

Välitystietojen käsittely on perusteltua, milloin se on viestintäverkon tietoturvan kuten tietoliikenneturvallisuuden varmistamiseksi tarpeen. Tietoturvan käsitteeseen sisältyvät muun muassa tietojen eheyden varmistaminen ja tietoliikenteen alkuperävalvonta (HE 221/2013 vp, s. 91 ja HE 125/2003 vp, s. 48) ja riittävät todentamismenettelyt.

SVPL 137 §:n 1 momentin mukaisesti sähköisten viestien ja välitystietojen käsittely on sallittua ainoastaan käsittelyn tarkoituksen vaatimassa laajuudessa eikä sillä saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Välitystietojen käsittelyn edellytyksenä on siis aina se, että käsittelyn tavoitetta ei voida saavuttaa millään muulla, vähemmän viestinnän luottamuksellisuuteen puuttuvin tavoin. Käsittely ei saa myöskään olla epäsuhteessa tavoiteltavaan päämäärään. Välitystietojen käsittely validointiin on perusteltua, kun ei ole muuta kohtuudella käytettävissä olevaa keinoa väärennetyn A-tilaajaintiteetin sisältävien puheluiden estämiseksi.

Traficom in näkemyksen mukaan ensinnäkin validoivalla teleyrityksellä voidaan katsoa olevan peruste varmistua viestintäverkon tietoturvasta huolehtimiseksi siitä, että sen verkkoon laskevan puhelinliikenteen alkuperä vastaa puheluun liittyvää A-numeroa niin, ettei tätä ole väärennetty.

Toiseksi välitystietojen luovuttaminen teleyritysten välillä mahdollistaa mobiilinumeron validoinnin suomalaisten mobiilinumerojen osalta. Menettelyn vastavuoroisuuden siihen osallistuvien mobiiliverkon teleyritysten välillä voidaan katsoa olevan välttämätöntä sen mahdollistamiseksi, että kukin teleyritys pystyy huolehtimaan oman viestintäverkkonsa tietoturvesta sen verkkoon ulkomailta laskevan puhelinliikenteen alkuperän osalta.¹ Välitystietojen luovuttamista validoinnissa avustavan teleyrityksen toimesta voidaan pitää tarpeellisena myös sen oman palvelun tietoturvesta huolehtimiseksi sikäli, ettei ulkomainen taho pysty esiintymään sen tilaajana, ettei yrityksen käyttämää numeroavaruutta käytetä väärin ja ettei sen asiakkaille kohdistu virheellisiä takaisinsoittoja tai muita seuraamuksia väärennetyjen numeroiden takia.

Teleyrityksen tulee huolehtia siitä, ettei välitystietojen käsittelyllä rajoiteta tilaajien ja käyttäjien yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä tietoturvasta huolehtimiseksi. Käsittelyn tulee olla oikeassa suhteessa torjuttavan tietoturvaohjelman vakavuuteen nähden eikä tavoitteen saavuttamiseen tule olla vähemmän yksityisyyteen puuttuvaa keinoa. Koska välitystietojen käsittely tulee rajata välttämättömään, teleyritysten tulee ottaa käyttöön kohtuudella käytettävissä olevat keinot, joilla rajataan luovutettavien välitystietojen määrä aivan välttämättömään. Välityspalvelinmalli mahdollistaa luovutettavien välitystietojen käsittelyn sellaiseen muotoon, joka sisältää vain aivan välttämättömimmät tiedot mobiilinumeron validointia varten. Validoivan teleyrityksen on joka tapauksessa hävitettävä kaikki tarpeettomat välitystiedot. Ennen välityspalvelinmallin käyttöönottoa mobiilinumeron validointi voidaan toteuttaa, kun toimilla saavutettavan hyödyn arvioidaan olevan olennaisesti käyttäjien yksityisyyden suojalle aiheutuvaa haittaa suurempi.

Tietoturvatöimenpiteen toteuttaminen

SVPL 272.2 §:n 2 kohdan mukaan toimet voivat sisältää viestien välittämisen ja vastaanottamisen automaattisen estämisen tai rajoittamisen. Teleyritys voi tällä perusteella esimerkiksi purkaa puhelun silloin, kun se on välttämätöntä tietoturvasta huolehtimiseksi.

SVPL 272 §:n 4 momentti edellyttää muun ohella, että teleyritys toteuttaa tietoturvatöimenpiteet huolellisesti ja suhteuttaa ne torjuttavan häiriön vakavuuteen. Toimenpiteitä toteutettaessa ei saa rajoittaa sananvapautta taikka luottamuksellisen viestin tai yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä pykälän 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Teleyrityksen on pyrittävä toteuttamaan toimenpiteet niin, ettei toivottuja puheluita estetä, ettei validointiprosessissa saatuja tietoja käytetä lainvastaisiin tarkoituksiin ja ettei menettely aiheuta uusia hallitsemattomia tietoturvariskejä teleyritykselle tai käyttäjille.

Käsittelyn käyttötarkoitussidonnaisuus ja välitystietojen hävittäminen

SVPL 137 §:n 1 momentin mukaan sähköisten viestien ja välitystietojen käsittely on sallittua ainoastaan käsittelyn tarkoituksen vaatimassa laajuudessa eikä sillä saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Pykälän 3 momentin nojalla välitystiedot on käsittelyn jälkeen hävitettävä tai välitystiedot tehtävä sellaisiksi, ettei niitä voi yhdistää tilaajaan tai käyttäjään, jollei laissa toisin säädetä.

¹ Kumotun sähköisen viestinnän tietosuojalain esitöissä tuotiin esille, että tietoturvatöimenpiteiden toteuttaminen voi vaatia teleyritysten yhteistyötä (hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen viestinnän tietosuojalain ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 125/2003 vp, s. 11). Välitystietojen luovuttaminen eri toimijoiden välillä voi olla tarpeen tilanteissa, jotka koskevat useita verkkoja ja kun yhteiset toimenpiteet ovat tarpeellisia (vastaavasti HE 125/2003 vp, s. 62 väärinkäytöstilanteiden osalta).

Kun välitystietoja ei enää tarvita numeron oikeellisuutta tai validointia varten, tulee tiedot hävittää tai anonymisoida. Tämä ei estä teleyritystä tilastoimasta puhe- luyrityksiä ja niiden jatkokäsittelyn toimenpiteitä yllä luvussa 4.3 tarkoitetulla tavalla.

Käyttäjien informointi

SVPL 138 §:n 2 momentin nojalla viestinnän välittäjän on ilmoitettava tilaajalle tai käyttäjälle, millaisia välitystietoja käsitellään ja kuinka kauan niiden käsittely kes- tää. Teleyrityksen tulee kuvata tarvittavassa laajuudessa validointi ja muu käsit- tely mukaan lukien mahdollinen välitystietojen luovuttaminen.

Henkilötietojen käsittely

Henkilötietoina pidettävien välitystietojen käsittelyyn sovelletaan lisäksi yleistä tietosuojaa-asetusta [2] ja tietosuojalakiä (1050/2018) niiltä osin kuin SVPL:ssä ei ole erityistä sääntelyä. Teleyrityksen tulee huolehtia niiden noudattamisesta SVPL:n lisäksi.

6 Lähdeluettelo

[1]: Komission delegoitu asetus (EU) 2021/654, annettu 18 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972 täydentämisestä vahvistamalla unionin yhteinen matkapuhelujen terminoinnin enimmäismaksu ja unionin yhteinen kiinteän verkon puhelujen terminoinnin enimmäismaksu

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32021R0654>

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32016R0679>

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

PL 320, 00059 TRAFICOM
p. 029 534 5000

traficom.fi

ISBN 978-952-311-781-5
ISSN 2669-8757 (verkkajulkaisu)

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto